

H R G I G E R

GIGER BAR

Co napsat o člověku, o němž toho již bylo napsáno a řečeno tolik? Snad jen, že se jedná o malíře, mistra svého oboru, jehož dílo se dnes cení jako nejvýznamnější fantasticko-realistické dílo konce 20. století.

Hans Rudi Giger, jak se celým jménem vlastně jmenuje, se narodil v roce 1940 ve Švýcarsku, konkrétně v nevelkém městečku Chur. Vystuduje architekturu a průmyslový design na škole Applied Arts v Curychu.

Zpočátku se věnuje pouze tušovým kresbám a náčrtkům pro zdejší školní časopisy. V roce 1964 začíná používat i tempéry a polyestery. O rok později se některé jeho tušové kresby začínají objevovat v různých undergroundových časopisech. Jeho závěrečná školní práce se jmenuje „Nádražní průchod“ a Giger v ní naznačuje svůj budoucí geniální potenciál a originalitu. Tato práce je ještě jeho společným projektem se spolužákem Vincentem Sollisem. Poté se Giger na nějakou dobu odmlčuje, žije se příležitostnými pracemi a mezitím doma připravuje své velké dílo, které chce zanedlouho konečně představit světu.

Na začátku roku 1969 pak Gigerův přítel - H. H. Kunz tiskne jeho první plakáty a zajišťuje jejich distribuci do zbytku celého světa. V téže době dostává Giger zakázku od režiséra curyšského Schauspielhausu Petra Steina, na návrhy kostýmů pro inscenaci hry Edwarda Bonda - Early Morning. V roce 1971 realizuje s režisérem Murerem dokumentární film „Průchody“. Také vychází dnes již takřka nesehnatelné Gigerovo první portfolio s názvem ARH+.

Roku 1973 umírá dlouholetý Gigerův kolega a přítel Friedrich Kuhn. Giger záhy reaguje na tuto smrt vytvořením obrazu „Pocta Friedrichovi“. Také dostává první z řady zakázek na vytvoření obalu na desku, tentokrát od skupiny Emerson, Lake and Palmer.

Píše se rok 1974 a muzeum umění v německém Burdnru vystavuje expozici s názvem „Tagtraum (Vidina)“, společné dílo tří umělců fantastické kresby - H. R. Giger, Claudia Sandoze a domácího Waltera Wegmüllera. Giger se postupně stává slavným a uznávaným umělcem, o čemž svědčí i několik porotcovských funkcí na festivalech fantastických filmů v Madridu a Bruselu ještě z téhož roku.

První samostatná kniha prací H. R. Giger vychází v roce 1977 a jmenuje se Necronomicon. Je distribuována do celého světa a do dnešní doby (datováno k roku 2000, pozn. aut.) se jí prodalo přes neuvěřitelných 2,5 milionu kusu. Kupuje si ji také tehdy ještě ne moc známý americký režisér Ridley Scott a Necronomicon jej nadchne natolik, že po jeho zhlédnutí nadšený kontaktuje Giger, kterému zadává dnes již legendární zakázku na vytvoření hlavní postavy svého nového filmu s názvem „The Alien“ (Vetřelec) 1979. Giger se do práce vrhne s obrovským nasazením, a protože je jeho práce na Ridleyho monstra opravdu nezapomenutelná, dostává od Akademie amerického filmu v roce 1980 svého prvního Oscara v kategorii - Nejlepší výkon ve vizuálních efektech.

A tehdy nastává zlomové období v Gigerově kariéře. Stává se okamžitě jedním z nejvíce žádaných a nejlépe honorovaných umělců své branže. Absolvuje několik samostatných retrospektivních výstav, převážně v Evropě (Švýcarsko, Německo, Holandsko, Francie, Belgie a Velká Británie) a ve Spojených státech (New York, Filadelfie, San Francisco).

Jedna z hollywoodských filmových společností - MGM, si u Gigeru objednáva vytvoření různých hororových scén pro film Poltergeist 2, režiséra Briana Gibsona. Automobilka Volvo jej pověřuje ilustrací novely Isaaca Asimova - Cesta do hyperprostoru, to vše během roku 1985. O rok později japonský elektronický gigant Sony uvádí na trh svůj první laser disc - na obalu je práce H. R. Gigeru. Německá televizní stanice si zadává u režiséra Alexandra Bohra natočení 45minutového portrétu s názvem „Fantastický svět H. R. Gigeru“.

Poltergeist 2 se dostává do celosvětové distribuce kin, ale Giger vystupuje nespokojený se zpracováním svých návrhů.

Koncem 80. let již zaznamenává absolutní celosvětový úspěch, dá se hovořit i o jakési „Gigerománii“, jeho portfolia se prodávají po milionech a originály obrazů stojí statisíce dolarů.

V roce 1987 nachází obrovskou odezvu u fanoušků v Japonsku. V galerii Seibu Museum of Art v Tokiu jsou vystaveny v návaznosti na filmy Alien a Poltergeist 2 originály Vetřelce a Harkonnenova trůnu, do knihy návštěv se za dva týdny zapisuje neskutečných 73 000 návštěvníků. Je založen japonský Giger fan klub a japonský režisér Akijo Jitsusoji si pro svůj sci-fi film objednáva u Gigera vytvoření nového monstra.

Časopis Cinefantastique otiskuje šestnáctistránkový rozhovor s H. R. G. a nazývá jej největším umělcem své doby.

V roce 1988 vychází řada knih slavných autorů, jmenujme námátkou Aleistera Crowleyho, H.P. Lovecrafta, Timothy Learyho, jejichž obaly i obsah ilustruje právě Giger - všechny takto upravené tituly pak následně mizí během několika dnů z pultů knihkupectví. Vzniká řada galerií, barů a jiných kulturních zařízení pojmenovaných po H. R. G. a druhá samostatná kniha s názvem „Biomechanics (Biomechanika)“. Rok 1989 se nese ve znamení řady výstav, symposií a jednání o spolupráci s Ridley Scottem na Vetřelci 3.

Svoje padesátiny oslavuje v okruhu nejbližších v Curychu v roce 1990. V tomtéž roce podepisuje smlouvu na zakázku výroby vizuálních efektů pro Vetřelce 3 a navrhuje nábytek pro Gigerovy kavárny ve Švýcarsku, Holandsku a USA. Devadesátá léta minulého, tedy 20. století se pak nesou zpočátku v odpočinkovém duchu (1991-1994), kdy absolvuje sem tam nějakou tu výstavu, ale mnoho nových námětů nevzniká a od poloviny devadesátých let do současnosti, kdy vychází reedice katalogů - Necronomicon, Biomechanics a Necromomicon 2, jsou pořádána sci-fi symposia s jeho účastí a dokonce se otevírá několik Muzeí H. R. Gigera, jejichž architektura i vnitřní prostory jsou celá koncipována v díle tohoto malířského mága.

Dnes je H. R. G. bezesporu právem snad nejuznávanějším sci-fi malířem, jehož plakáty visí v mnoha pokojích jeho obdivovatelů. Řada hlavně rockových kapel používá na zakázku kreslené obaly (Danzig) a tetovací salony se předhánějí v tetování nejnámějších obrazů, jako jsou např. Li, Landscape. The spell, Alien atd... Právě na tetování obrazů H. R. Gigera se nejen dle mého názoru pozná kvalita tatéra. Jeho styl je osobitý a komplikovaný, co se týče hry stínů a prostorovosti, různé detaily - mnohdy špatně viditelné, pak nevyjímaje. Viděl jsem již řadu vytetovaných Gigerových děl, ale opravdu jen u nepatrného zlomku z nich mohu přiznat, že jsou to opravdu kvalitní díla - nezjednodušená nebo jinak neupravená pro snadnější tetování či úplně z jiného důvodu nezkažená. Z našich tatérů (a je to jen můj osobní názor, pozn. aut.), jsem viděl nejlépe tetovat H. R. Gigera snad jen dva tatéry: Petra Příbilu z Alien Tattoo (Praha) a Alaina Kajana z Alain Kajan Tattoo (Třebíč).

Co říci závěrem? Snad jen, že jistě nejsem sám, kdo se těší na další Gigerova portfolia, výstavy (doufám, že bude i u nás nějaká - slyšel jsem, že se něco chystá, ale nevím zatím nic konkrétnějšího, pozn. aut.) a další kreace z jeho originální dílny...

Autor: Pavel J. Hejátko

Foto: archiv

HR GIGER

TEFUMINI

